

Preek over Johannes 7

- Neede, 10 mei 2017
- Kees van Dusseldorp
- Jezus' onderwijs over de Geest – 2
- moederdag

Thema: "Stromen van levend water"

Orde van dienst:

votum en groet

Psalm 100 Juich alle volken, prijs de Heer!

verbondsvernieuwing: 'Want aan U behoort het koningschap, de macht
en de majesteit, in eeuwigheid'

Opwekking 624 De woorden die u sprak, Heer

gebed

lezen: Johannes 7:1-14; 37-44

Jesaja 44:1-5

kindermoment

Opwekking Kids 289 Kom en drink

preek Johannes 7:37-39

Gezang 102b:2,5 (GK06) Looft de Geest, die van de Vader

gebed

collecte

gezongen geloofsbelijdenis

zegen

Gemeente van Christus,

Afgelopen dinsdag was het weer raak. In de twee minuten stilte op De Dam in Amsterdam was er toch weer iemand die luidkeels de aandacht voor haar punt wilde opeisen. Een 'damschreeuwer'. Ze kreeg niet veel kans. Binnen een paar seconden was ze overmeesterd en werd haar stem gesmoord. Een 'damschreeuwer'. Ongepast en ongemakkelijk.

Een 'pleinschreeuwer'. Dat was Jezus op het Loofhuttenfeest in Jeruzalem. Het was er stikdruk. Joden kunnen feestvieren! Vooral op het Loofhuttenfeest, het laatste en grootste feest van het seizoen, als ook de wijnoogst binnen is. Blijdschap is dan een opdracht. Er wordt gedanst met de boekrollen. Mensen hebben volop bloemen in de hand. Luisteren naar de trompetten. De tempelkoren. Zingen massaal mee met de samenzang. Met als slotakkoord Psalm 118: 'Gezegend hij die komt in de naam van de Heer.' En dan, in de stilte die daarop volgt, klinkt luidkeels de stem van Jezus: 'Laat wie dorst heeft bij mij komen en drinken!'

Zeker, het schreeuwen van Jezus op het tempelplein is anders dan dat van de vrouw op De Dam. Het Loofhuttenfeest is anders dan een dodenherdenking. En toch... als je je de situatie probeert voor te stellen. Kun je je het je voorstellen dat mensen het ongepast en ongemakkelijk vinden? 'Laat wie dorst heeft bij mij komen en drinken!' Vind je het gek, dat mensen verschillend reageren? Een profeet, dat kan niet anders! De Messias! Nee, dat bestaat niet! De Messias komt niet uit Galilea. Stop je oren dicht! Waar de een super enthousiast wordt, wil een ander hem wel oppakken en afvoeren. De superkrachtige pitch van Jezus roept heel wat reacties op.

Ergens ben ik wel blij dat ik daar niet bij was. Dat ik niet zou hoeven beslissen wat ik van die schreeuwer zou moeten vinden. Ik weet wie Jezus is en accepteer Hem natuurlijk als mijn Heer. Als Hij iets onverwachts doet of iets bijzonders zegt, dan doe ik juist mijn best om Hem te begrijpen. Jij toch ook?

**

En toch blijft er ook voor mij iets ongemakkelijks in zitten. En dan niet zozeer in wat er gebeurt. En voor mij ook niet zozeer in hoe Jezus zichzelf presenteert. Ook al weet ik dat veel mensen daar best vragen en twijfels bij hebben. Is Jezus inderdaad degene bij wie je moet zijn? Waarom dan?

Die zelfpresentatie van Jezus laat ik even liggen. Voor mij ligt het ongemak in wát Jezus zegt. 'Rivieren van levend water zullen stromen uit het binnenste van wie in Mij gelooft'. 'En', staat er dan bij, 'hiermee doelde Jezus op de Geest die zij, die in Hem geloofden zouden ontvangen'.

Waar zit voor mij het ongemak? Eigenlijk in het schitterende beeld wat Jezus gebruikt. 'Rivieren van levend water zullen stromen uit het binnenste van wie in Mij gelooft'. Prachtig: fris en sprankelend water zal van de christenen uitgaan. Krachtig en bruisend zal de Geest vanuit de kerk de wereld instromen. Om overal doodsheid en dorheid op te heffen, spanningen weg te nemen en leven en geluk te brengen. Om blijdschap en plezier aan te jagen. Om liefde en hoop te brengen. Om het leven te vieren. Een geweldige belofte van Jezus.

Waar voor mij het ongemak zit? Dat ik dat sprankelende enthousiasme niet altijd voel. Dat ik zie hoe weerbarstig en gebroken het leven vaak is en hoe mensen onder druk staan of lijden. Dat geloven voor veel mensen ingewikkeld lijkt. Of dat je weinig enthousiasme of inzet merkt. Dat mensen tegen mij zeggen: wat een saaie boel in de kerk. Of mij vragen: Geven jullie wel genoeg ruimte aan de Heilige Geest? Zijn jullie wel vervuld met de Geest? Waar zie ik dat dan?

Net als vorige week, luisteren we vandaag naar het onderwijs van Jezus over de Heilige Geest en over het tijdperk van de Heilige Geest. Het tijdperk waar wij in leven. Wij leven niet alleen in het tijdperk van grote wereldmachten, van olie, atoomenergie en AI, van vluchtelingenstromen en uitputting van de aarde. Maar ook in het tijdperk van de Heilige Geest. Wij leven niet alleen in een tijd van individualisme, egoïsme en polarisatie, van een enorme kloof tussen welvaart en armoede, van burn-out en angst. Maar ook in het tijdperk van de Heilige Geest.

Misschien zie je nog niet hoe dit bij elkaar moet komen. En wat je hiermee kunt. Toch is het belangrijk om het grote plaatje te zien. Voordat we ons laten opjagen door stemmen die vinden dat het allemaal te weinig voorstelt. Dat we te weinig van de Geest hebben. Dat we meer moeten. Laten we luisteren naar wat Jezus te zeggen heeft over onze tijd. Over het leven, de kracht en de blijdschap van de Heilige Geest.

**

Jezus presenteert zichzelf op het Loofhuttenfeest op het tempelplein. Hij duikt pas halverwege het feest op, omdat het voor Hem niet veilig was in Jeruzalem. Maar op de laatste dag trekt Hij alle aandacht door luidkeels op het tempelplein te roepen dat mensen bij Hem moesten komen om hun dorst te lessen. En dat er rivieren van levend water uit hun binnenste zouden vloeien. Het is de laatste dag van het feest. Het feestelijkste feest dat de Joden vieren. Jezus presenteert zich als de bron van levend water. Hij laat de mensen niet zomaar naar huis gaan, maar biedt hen grotere blijdschap en rijker uitzicht: vreugde van hun leven, vervulling van hun dorst, vruchtbaarheid van hun bestaan.

Rivieren van levend water! Dat zegt Jezus op het feest, waarin elke dag een wateroptocht werd gehouden. 's Morgens ging een priester met een gouden kruik de trap af naar het badwater van Siloam, de bron van Jeruzalem. Hij vulde die kruik met water en bracht die vervolgens naar het tempelplein. Aan de voet van het grote altaar goot hij het water uit. Daarbij sprak hij de woorden uit Jesaja: 'Vol vreugde zullen jullie water putten uit de bron van de redding.'

Water, vreugde, bron, redding, leven. Dat zijn de kernwoorden van het Loofhuttenfeest. Niet alleen Jesaja klinkt hierin mee. Zoveel meer profeten spreken van levend water. Tot aan het geweldige visioen van Ezechiël toe. Van het beekje dat begint te stromen vanaf het altaar in Jeruzalem. En die een steeds grotere en diepere rivier wordt. Die leven geeft aan bomen en vruchten, aan mens en dier. En die uiteindelijk uitstroomt in de Dode Zee. Om zelfs daar het leven terug te brengen. Levend water. Gods Geest die door de wereld zal stromen om leven te brengen.

Van die profeten uit het Oude Verbond kunnen we nog meer leren. Zij kondigen de vreugde en het leven aan als belofte aan een volk dat God was kwijtgeraakt. Van wie God

zich ook grotendeels had teruggetrokken. Maar dat God toch niet losliet. Vanwege zijn trouw aan zijn verbond. Daarom komt die nieuwe fase. Van de Messias die de Geest zal uitgieten over de mensen.

De Geest komt om te realiseren wat God altijd al heeft gewild en beloofd. Gods plan om God van mensen te zijn. En mensen tot zijn kinderen aan te nemen. Dat was zijn doel met de schepping van de wereld en de mens. Om in liefde en vriendschap met mensen om te gaan. Waarin mensen tot bloei komen, genieten van verbondenheid en waarin en geen kwaad, dood, lijden en zonde aanwezig zijn.

De profeten hadden in opdracht van God dat nieuwe begin aangekondigd. Van de Verlosser die zijn Geest zou uitgieten op aarde. Omdat God vasthoudt vast aan zijn doel: in liefde en vriendschap met mensen om te gaan. Daarvoor worden zonden vergeven, worden mensen gereinigd en worden harten vernieuwd. Niet alleen de buitenkant, maar ook de binnenkant pakt God aan. Die zal de mensen op God richten. Die zal mensen bereid maken om naar God te luisteren. Die zal mensen motiveren om met God te leven. Die zal mensen bemoedigen om in liefde en dienstbaarheid met elkaar om te gaan. In die Heilige Geest zal Jezus de mensen dopen. Hier verkondigt Jezus het zelf: 'Wie in mij gelooft, rivieren van levend water zullen uit je binnenste stromen.'

Dat slaat op onze tijd. Vanaf de uitstorting van de Heilige Geest op Pinksteren. Dit gaat om ons leven. Voor ieder die in Jezus gelooft. Dit gaat om onze wereld. Waarin wij ieder op onze manier levend water laten stromen. Het tijdperk van de Geest is een tijdperk van leven, blijdschap, redding en bloei.

**

Deze aandacht voor de profeten is nodig om aan te voelen waar de Heilige Geest voor gekomen is. En waar je het werk van de Heilige Geest kunt ontdekken. Om je niet te laten verleiden tot opgeklopte verhalen, onterechte verwachtingen of eenzijdige beelden van het werk van de Heilige Geest. Maar ook om niet te weinig van hem te verwachten. En vooral om te beseffen waar het in ons tijdperk om gaat. Je leert zo zien waar het God om gaat: om een echte, hartelijke relatie met mensen. Hoe wonderlijk dat in onze oren ook klinkt. Het gaat God om een christelijke, sociale en liefdevolle omgang tussen mensen onderling. Om mensen die hun hart laten vullen door de Geest van Christus en zo laten zien, horen en merken wat het echte leven is.

Dus: waar zie ik de Heilige Geest aan het werk in de wereld vandaag? Daar waar mensen van harte met God en voor God leven, hoeveel andere verhalen er ook verteld worden. Daar waar mensen met vreugde de Heer volgen, hoe zwaar hun omstandigheden ook zijn. Daar waar gelovigen een gemeenschap vormen, ook al gaat dat met vallen en opstaan, met fouten en gebreken. Daar waar Gods kinderen naar elkaar omzien en naar alle mensen die God op hun weg brengt. Ook al blijft het egoïsme en eigenbelang een strijd, schieten ze tekort en doen ze vaak dwaze en domme dingen.

En toch is het er. Dat is wat er gebeurt. De Heer heeft zijn kerk gedoopt met de Heilige Geest. Hij vult zijn volgelingen met zijn Geest. Hij laat het levend water over de heel de wereld stromen. Er zijn mensen die leven met de Heer. En zo tot een zegen worden voor anderen.

**

Terug naar Jezus: Laat wie dorst heeft bij mij komen en drinken! En de heilige Geest zal vanuit je binnenste als rivier van levend water de wereld instromen.' Zo'n oproep kun je beter niet naast je neer leggen. Of denk je misschien: 'Ik heb geen dorst?'

Tja, als je dorst hebt, wil je wel drinken. Maar als je geen dorst hebt, komt er geen druppel in. Verlang je naar Jezus? Verlang je naar ruimte in je vastgelopen leven? Naar rust in de hectiek en de prikkels van elke dag? Naar blijdschap bij alle sombere berichten en moeilijk verhalen? Naar geborgenheid in alle eenzaamheid? Naar erkenning en waardering na alle miskenning en onrecht?

Weet je, dit soort verlangens laten iets van de dorst zien die Jezus bedoelt. En waar Hij zichzelf voor aanbiedt. Onze dorst gericht is op een leven in verbondenheid met Hem. Het ware leven ontstaat pas als de stekker in het stopcontact zit. Als je aangesloten bent op de God. De mens is niet gemaakt en bedoeld voor een fijn en gezellig leven zonder al te veel problemen. De mens is gemaakt voor een leven in de liefde en vriendschap van God. Dat je Hem kent en je door Hem gekend weet.

Het is vaak zoeken en vechten om daar bij te komen. Om je diepste dorst te voelen en bij Jezus Christus te lessen. Het betekent loslaten van je verlangens. Of ontdekken wat je mist. Het betekent je bekeren van verkeerde verwachtingen en vergeving vragen voor je eigenzinnigheid waarin je het zonder God probeerde. Waarin je luisterde naar die andere stemmen, die veel beloven maar uiteindelijk je met de brokken laten zitten.

Het klinkt in een preek zoveel gemakkelijker dan het in werkelijkheid is. En toch is het de waarheid. Laat wie dorst heeft, bij Mij komen en drinken! In de overgave aan Jezus Christus begint het leven. De vrede met God. De vrijheid van je ziel. De blijdschap van je hart. Het eeuwige leven. Je laten omhelzen door Jezus Christus, wie je ook bent, hoe je er ook uitziet, wat je verhaal ook is. En je laten vullen met zijn Geest.

Ja, en dan. Dan gaan er rivieren van levend water uit je binnenste stromen, zegt Jezus. Als de Heet je vult met levend water, ga je ervan overstroomt. En komen door jou ook anderen in contact met het levende water.

Stel je nog eens de Heer Jezus voor. Op het tempelplein. De hele week hebben de mensen die feestelijke wateroptocht gezien. Een gouden kruik. Water uit de bron. Weer de trap op naar boven. Uitgegoten bij het altaar. En daar loopt het water een beetje uit. Maar een kruik heeft een beperkte inhoud. En paar liter en het is op.

Jezus vergelijkt zijn volgelingen met zo'n kruik. Uit je hart stroomt het water, zegt Jezus. Letterlijk staat er 'uit de buikholte'. Daarmee is de holte van de kruik aangeduid. Waar je het water uitgiet. Volgens beschrijvers van de oude Joodse feesten, zaten aan de buik van die gouden kruik een aantal kraantjes. Bij het altaar werden die opengedraaid, waardoor het water in verschillende stralen uit de kruik stroomde. Dan krijgt het beeld van Jezus nog veel meer accent. Ik heb geprobeerd om het te checken of deze informatie waar is. Dat is me niet helemaal gelukt. Ik weet dat van die kraantjes dus niet helemaal zeker. Maar dat Jezus zijn volgelingen vergelijkt met zo'n waterkruik, dat is wel duidelijk. Ook uit jouw leven stroomt het water verder de wereld in. Steeds meer kruiken lopen vol en

gieten het weer uit. Een steeds bredere stroom van levend water. Die blijdschap geeft. Die vergeving schenkt. Die heling brengt. Die vruchtbaar maakt. Die het kwaad bestrijdt. En de dood overwint.

Wie dorst heeft, die gaat naar Jezus Christus, laat zich vullen met zijn liefde en vrede en ontvangt zijn Geest. Die Geest krijg je niet om voor jezelf te houden. Dat past niet bij de Geest. Het is levend water. Jezus heeft zijn Geest royaal uitgegoten. Daarom stroomt de Heilige Geest vanuit jouw leven ook verder. Rivieren van levend water. Wij zouden misschien zeggen: je wordt een fontein. En geen waterbak die het water alleen maar verzamelt. Dat is natuurlijk wel een vraag. Ben jij een waterbak? Of ben je een fontein? Deel je uit van wat je hebt ontvangen. Als je leven zich vult met Jezus Christus. Dan leef je in vriendschap met God. Spreek je met zijn wijsheid, handel je met zijn moed, help je met zijn zorg, geef je ruimte aan zijn kracht, ben je een getuige van zijn waarheid, zet je je in voor zijn gerechtigheid, geef je kleur aan zijn creativiteit.

Het levend water van de Geest laat zich niet opsluiten. Het stroomt door deze wereld. Drink bij Jezus Christus. En laat de Geest zijn werk doen. In jou en door jou.

**

‘Rivieren van levend water zullen stromen uit het binnenste van wie in mij gelooft,’ zegt Jezus. Prachtige woorden. Het gaat over de Heilige Geest. Het gaat over ons tijdperk.

Er gebeurt veel in onze wereld. Veel kwaad en veel goed. Je kunt het niet bijhouden. En als mensheid hebben we er geen controle op. Er gebeurt ook veel in je leven. Veel prikkels, veel verhalen, veel verplichtingen, veel ambities. En wellicht ook veel zorgen, veel tekorten, veel verlies.

‘Kom en drink’, zegt Jezus ‘en je zult leven en vruchtbaar worden. Want ik giet mijn Geest over je uit! Vanuit jou stroomt het weer verder.

Heb je het idee dat de kerk indut en dat er te weinig enthousiasme en beweging is? Laat het los, ga naar Jezus, drink zijn woorden in en laat je vullen met zijn Geest. En laat het levend water uitstromen op de plaatsen waar jij komt en bij de mensen die jij ontmoet.

Heb je het idee dat in de kerk veel te veel op de helling staat en dat alles verschuift? Dan zeg ik hetzelfde: Laat het los, ga naar Jezus, drink zijn woorden in en laat je vullen met zijn Geest. En laat het levend water uitstromen op de plaatsen waar jij komt en bij de mensen die jij ontmoet.

Zo kan ik meer noemen. Over de kerk. Over je leven. Over je relaties en je verantwoordelijkheden. Over onze wereld en de ontwikkelingen daarin. En steeds zal ik het woord van Jezus herhalen: Kom en drink! En laat de Geest zijn werk in jou en door jou doen.

Wij zijn geen damschreeuwers. En geen pleinschreeuwers. Maar wel kruiken vol levend water. Gevuld door Jezus. Om leven te brengen. In de woestijnen van de eenzaamheid. Op de slagvelden van de stress. In de drama's van de onzekerheden. Want de Heer heeft zijn Geest uitgegoten op aarde. Over ieder die in Jezus gelooft.

Amen